

Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis In Qvatuor Partes Distributæ Pars ...

In qua de Virtutibus in Communi, & Theologicis, Fide, Spe & Charitate, nec
non Virtutibus Cardinalibus, præsertim Justitia & Jure, ac Religione
ceterisq[ue] annexis, & Vitiis Oppositis in particulari breviter & dilucidè
tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1663

§. I. Quantum sit Pondus quæstionis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72941](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72941)

porale illius regnum; cum hac enim observatione non venit Christus, cuius regnum non erat de hoc mundo. Non etiam venit cum observatione, quasi ad ipsum dignoscendum accurata & attenta observatio fuerit necessaria (prout ea requiritur, ut res obscuriores, cum venerint, videatur) vel quasi hic vel illic in angulo aliquo latens regnum sit quaerendum. Venit nihilominus cum observatione hoc sensu, quod non desyerint signa eaque manifestissima, quibus patenter annuntiabatur Christus ejusque regnum, tum per ipsum Christum, tum per Joannem digito demonstrantem Agnum Dei, tum per Apostolos & Apostolicos viros, ut ex Evangelio, ejusque promulgatione & propagatione nimis manifestum est: ut proinde caecitas Phariseorum tacite arguatur, quod non agnoscerent seu crederent Regnum Dei, quod intra ipsos seu in medio ipsorum erat, & annuntiabatur. Immo nec ipsum diabolicum Novatorum regnum (quod ipsi esse Christi putant) sensibili observatione caruit aut etiamnum caret. Sunt autem varii Expositores, qui priora verba non infundate referunt ad secundum adventum Christi, quod non veniet cum observatione, hoc sensu, ut antequam veniat, observandis signis tempus illius praenosci possit, quia ex improvise cuique manifestissime aderit, ut non sit hic vel illic quaerendum. Posteriora autem verba nonnulli intelligunt, non de Ecclesia, sed privato & spiritali regno Dei in quaelibet anima sancta, in qua est regnum Dei, seu in qua Deus regnat per fidem & amorem, rerumque inferiorum contemptum. Et sic locus iste est impertinens.

41. Obijciunt III. Illud Hilary l. contra Auxentium circa finem. Male vos parietum amor copis, male Ecclesiam Dei in rebus, Edificis que veneramini, male sub his latebris pacis nomen ingeritis: Montes mihi, & sylva, & lacus, & carceres, & voragines sunt latroes. Hic iuxta Hilarium tunc Ecclesia latebat occulta. Resp. Neg. Conf. Agit enim tantum de districtu Mediolanensi in quo Auxentius Episcopus Arianus Sacerdotes Catholicos suppressens, & qui a suis agnitus Arianus, atque ob dolosum agendi modum simplicioribus tamquam Catholicus habitus, templa occupabat. Quamvis nec ibi (quod tamen parum referret) dicat penitus latuisse Ecclesiam Catholicam, Sacerdotibus Catholicis occultius ob persecutionem exercitia fidei Catholicae peragentibus; prout modo fit in Hollandia, Anglia, & praesertim in Hibernia, quamvis ne quidem ibi Ecclesia Catholica sit invisibilis, Haereticis antiqua templa & cathedras, destructis sacris altaribus, per meram violentiam occupantibus; quos aequae ac Auxentium tangit exprobratio Hilarii. Quae de cetero contra visibilitatem Ecclesiae objici solent, jam praecoccupata & soluta sunt.

Hierinx Sum. Theol. Pars III.

Pro fine nota visibilitatem Ecclesiae, etsi sit verae Ecclesiae proprietates, non tamen sic ei propriam, ut sit nota illius a Sectis Haereticorum distincta; cum & his commune sit, quod sint visibiles. Quamvis verae Ecclesiae competat specialis quaedam, atque ceteris longe supereminens visibilitas, quatenus ipsa sua amplitudine ac, per orbem universum diffusionem, alisque praerogativis quaest. seq. allegandis, sit Sectis Haereticorum longe illustrior ac visibilior, sic ut omnibus emineat, quemadmodum mons magnus exiguis collibus, uti indicat Augustinus l. 13. contra Faustum c. 13.

42. Visibilitas an seu quo sensu sit nota Ecclesiae.

QUAESTIO IV.

De Notis Verae Ecclesiae.

S. I.

Quantum sit pondus quaestionis.

Negotium verae Ecclesiae atque adeo Religionis & fidei summam discussionem dignissimum, utpote ex quo pender aeternitas. Non enim nisi in vera Ecclesia & per veram fidem quae Deo placere potest: quantumvis aliunde bonis operibus abundare videatur. Una porro Ecclesia, una fides, uti unica veritas. Statim autem est credere quemlibet in sua fide posse salvari, si credat in Christum, & passam ab eo pro peccatis nostris mortem. Sic enim omnibus ferè falsis Sectis, olim & nunc per diabolum excitatis, atque ab Ecclesia damnatis & abiectis, v.g. Pelagianis, Donatistis, Nestorianis, Eurychanis &c. pateret salus; quae tamen extra veram fidem, extra Arcam Noë seu Ecclesiam non est, uti tota antiquitas incunctanter profertur. Nam si statuamus aliquem eitate, aliisque virtutibus praeditum, sed Haereticum, nulli utique dubium est propter hoc solum quod Haereticus est, regnum Dei non possessurum, inquit Augustinus l. 4. contra Donatist. c. 18. Idem Episc. 152. Si quis (inquit) ab hac Catholica Ecclesia fuerit separatus, quantumlibet laudabiliter se vivere existimet, hoc solo scelere, quod a Christi unitate disjunctus est, non habebit vitam, sed ira Dei manet super eum. Alioquin sane cur Apostolus ad Timotheum 3. tam sollicitè jubet haereticum hominem vitari, tamquam subversum & condemnatum? Cur tot Concilia omni aetate contra succrescentes haereses, Novatorumque Sectas convocata, ipsaque toties anathemate damnatae? Cur tot martyrium potius, quam haeresi vel unicae subscribere maluerunt? Cur tanta inter Religiones & Haereticorum Sectas distinctio, ut etiam Lutherani Calvinistas impietatis & blasphemiae accusent, eosque pro fratribus habere detrectent, similiter & Calvinista Lutheranos.

43. Quamvis ponderu sit hac quaestio.

Nequit quilibet in sua fide salvari.

Anabaptiste denique eos, qui sui non sunt, pro infidelibus habeant? Cur sicut qui offendit in uno mandato exponit se damnationi, nisi respiciat, scitiam non ille, qui in uno articulo incredulus, Ecclesiam contemnit & divinam veritati adversatur? Denique persuasio ista facit hominem non curare; quam religionem vel sectam amplectatur; nullique ipsa Scripturae testimonio nititur, nullâ ratione, contradicente totâ antiquitate.

44.

Verba S. Fulgentii.

Cujus existimationem certissimam expressit Fulgentius (ut alios præteream) *l. de fide ad Petrum cap. 38. Firmissime tene, & nullatenus dubites, non solum omnes Paganos, sed etiam omnes Judæos, Hæreticos, atque Schismaticos, qui extra Ecclesiam Catholicam presentem finunt vitam, in ignem æternum ituros, qui paratus est diabolo & angelis ejus. Et cap. 39. Firmissime tene, & nullatenus dubites, quemlibet Hæreticum sive Schismaticum in nomine Patris & Filii & Spiritus sancti baptizatum, si Ecclesia Catholica non fuerit aggregatus, quantumque elemosinas fecerit, etsi pro Christo nomine etiam sanguinem fuderit, nullatenus posse salvari. Omni enim homini, qui Ecclesia Catholica non tenet unitatem, neque Baptismus, neque elemosina quamlibet copiosa, neque mors pro nomine Christi suscepta proficere poterit ad salutem, quamvis in eo hæretica vel schismatica pravitas perseverat, qua ducit ad mortem.*

§. II.

Quas Notas Ecclesia effingant Novatores.

45. Quas Ecclesia notas statuunt Hæretici, quam in Judæis.

Hæretici porro recentiores duas veras Ecclesie Notas statuunt, sinceram nempe Verbi Dei prædicationem, & sincerum ipsum Sacramentorum. Sed omnino ridiculè: cum notæ debeant esse tales, ut clarè in re appareant, & facile discernatur, an & cui convenient, quæ proinde ex ijs discerni valeat à ceteris. Porro æquè vel magis obscurum est, pœnes quos sit v. g. sincera Verbi Dei prædicationis, ac pœnes quos sit Ecclesia. Et quævis Secta, etsi in Doctrinis & usu Sacramentorum alteri contraria, contendit pœnes se has notas reperiri. Quomodo igitur in tanta Sectarum varietate ex ijs notis dignosci poterit, quæ vera & sub interminatione maledictionis amplectenda sit Ecclesia? Ut taceam Congregationem illam non fore Ecclesiam, in qua hæc forent, ex hoc solo, quod ipsa esset à corpore toto per schisma, etiam sine errore in fide, separata. Sed mirum non est tenebriones istos querere latebras, ne nimis manifestè convincantur esse extorres ab Ecclesia vera, si notas claras & legitimas Ecclesie, quas Patres posuerunt, admitterent.

Nec obstat, quod nonnulli sub nomine Chrysostomi obijciant illud Auctoris Operis imperf. Hom. 49. de suo tempore inculcatis: *Nunc nullo modo cognoscitur volentibus cognoscere que sit vera Ecclesia Christi, nisi tantummodo per Scripturas; nimirum quia (ut præmittit) in tempore hoc, ex quo obtinuit hæresis, Homousianorum scilicet, illas Ecclesias, expulsis nimirum Arianis, nulla probatio potest esse vera Christianitatis, . . . nisi Scriptura divina. Non obstat inquam: nam Auctor operis non est Chrysostomus, sed vel Arianus, vel certe opus ipsum aliquid doctum est quoad hoc & similia ab Arianis corruptum. Ibidem enim Ecclesiam profitentem sanctissimam Trinitatem, sive professionem ejusdem (quam Hom. 19. appellaverat triangulam impietatem, Hom. 48. hæresim Homousianorum) tractat quasi hæresim impiam, & Antichristi Exercitium.*

Quare de Ariana hæresi rectè dixit Athanasius Orat. 2. contra Arianos in init. *Hæresis, qua Ariana vocatur, dolosa & vestra, cum videret sorores suas, cæteras (inquam) hæreses etate grandiores, publicè palamq; probatas haberi, speciem suam dissimulat, & literarum sacrarum vocibus, quasi bonèto cultu induitur, ut pater ejus diabolus.*

Quod & ceteræ novellæ Sectæ faciunt, quæ dum cernunt se nimis apertè novitatis & falsitatis aliunde convinci, ad purum Verbum Dei, sed suo sensu interpretandum, provocant. Memento enim (inquit Hilarius l. 3. ad Constant.) neminem Hæreticorum esse, qui se nunc non secundum Scripturas prædicare ea, quibus blasphematur, mentiatur. Unde eorum voces præformavit Vincencius Lyrinensis cap. 37. dicens: *Si quis interroget quempiam Hæreticorum sibi talia persuadentem, unde probas? unde doces, quod Ecclesia Catholica universalem & antiquam fidem dimittere debeam? statim ille: Scriptum est enim. Et continuo mille testimonia, mille exempla, mille auctoritates parat de Legge, de Psalmis, de Apostolis, de Prophetis; quibus novo & malo more interpretatis, ex arce Catholica in hæreses barbarum, infelix anima præcipitur. Inde enim omnes hæreses, quod Scriptura bona non bene intelligatur, juxta Augustinum Tractat. 18. in Joann. init. Itaque verendum cum Hieronymo in c. 1. ad Galat. vers. 11. Ne interpretatione perversa de Evangelio Christi, hominis fiat Evangelium, aut quod pejus est diaboli; dum nimirum Hæretici de purissimo Scripturarum fonte asumentes testimonia, non ita interpretantur, ut scripta sunt, sed simplicitatem sermonis Ecclesiastici id voluit significare, quod ipsi sentiunt, ut ait Epphanus Episc. ad Joannem Hierosolym. Tantum enim (ut utat verbis Tertulliani de prescript. c. 17.) veritati obstrepit adalter sibi, quantum & corruptor stylus.*

Unde cum omnes Novatores ex alijs principijs apertissimè convincantur esse

Novato-

46.

Objectis quædam ex Auctore Operis imperfecti discurrunt.

47.

Genius Arianorum & aliorum Hæreticorum circa tractationem Scripturarum.

48.

Provocatio eorum ad